

Plenary sitting

A9-0433/2023

12.12.2023

POROČILO

o vplivu nezakonitega ribolova na prehransko varnost – vloga Evropske unije
(2023/2027(INI))

Odbor za ribištvo

Poročevalec: Nuno Melo

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	14
PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE	17
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	18
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	19

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o vplivu nezakonitega ribolova na prehransko varnost – vloga Evropske unije (2023/2027(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Konvencije OZN o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982,
- ob upoštevanju sporazuma OZN o staležih rib iz leta 1995,
- ob upoštevanju sporazuma Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) o spodbujanju usklajevanja ribiških plovil na odprtem morju z mednarodnimi ukrepi za ohranjanje in upravljanje iz leta 1995,
- ob upoštevanju Kodeksa FAO za odgovorno ribištvo iz leta 1995,
- ob upoštevanju mednarodnega akcijskega načrta FAO za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje iz leta 2001,
- ob upoštevanju konvencije št. 188 Mednarodne organizacije dela o delu na področju ribolova z dne 14. junija 2007,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1005/2008 z dne 29. septembra 2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje in o spremembi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1936/2001 in (ES) št. 601/2005 ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 1093/94 in (ES) št. 1447/1999¹ (uredba o ribolovu IUU),
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/2006² (uredba o nadzoru ribištva),
- ob upoštevanju sporazuma FAO o ukrepih države pristanišča za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje iz leta 2009,
- ob upoštevanju Capetownskega sporazuma iz leta 2012 o izvajanju določb Protokola iz leta 1993, ki se nanaša na Mednarodno konvencijo iz Torremolinosa o varnosti ribiških plovil iz leta 1977,

¹ UL L 286, 29.10.2008, str. 1.

² UL L 343, 22.12.2009, str. 1.

- ob upoštevanju prostovoljnih smernic FAO o uspešnosti države zastave iz leta 2014,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/1998 z dne 7. decembra 2020 o omejevalnih ukrepih proti hudim kršitvam in zlorabam človekovih pravic³,
- ob upoštevanju poročila koalicije EU za nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov iz decembra 2021 z naslovom Sledljivost morske hrane: uskladitev sistemov dokumentacije o ulovu regionalne organizacije za upravljanje ribištva za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu,
- ob upoštevanju študije Komisije iz leta 2022 z naslovom Študija o zakonodajnih okvirih in sistemih izvrševanja držav članic v zvezi z obveznostmi in sankcijami za državljane zaradi kršitev pravil, ki izhajajo iz uredbe o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu,
- ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 20/2022 z dne 26. septembra 2022 z naslovom Ukrepi EU za boj proti nezakonitemu ribolovu – Nadzorni sistemi so vzpostavljeni, vendar so oslabljeni zaradi neenotnega izvajanja pregledov in uporabe sankcij v državah članicah, v katerem se obravnava politika EU na področju boja proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu,
- ob upoštevanju poročila FAO iz leta 2022 z naslovom The State of World Fisheries and Aquaculture 2022 – Towards Blue Transformation (Stanje v svetovnem ribištvu in akvakulturi za leto 2022 – na poti k modri preobrazbi),
- ob upoštevanju zaveze zavezništva za ukrepanje na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova za spodbujanje ambicij in ukrepov v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, dogovorjene 28. junija 2022,
- ob upoštevanju sporazuma Svetovne trgovinske organizacije iz leta 2022 o subvencijah v ribištvu, ki prepoveduje škodljive ribiške subvencije,
- ob upoštevanju smernic FAO iz leta 2023 z naslovom Izboljšanje neprekinjene sledljivosti – kritični dogodki sledenja in ključni podatkovni elementi vzdolž vrednostnih verig ribolova in akvakulture,
- ob upoštevanju tehničnih smernic FAO iz leta 2023 z naslovom Izvajanje mednarodnega akcijskega načrta za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvratanje od njega ter za njegovo odpravljanje – 1. Metodologije in kazalniki za oceno obsega in vpliva nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova: 1.1 Načela in pristopi,
- ob upoštevanju skupnega mnenja Svetovalnega sveta za trge in Svetovalnega sveta za ribolov v oddaljenih vodah z dne 21. aprila 2023 o potrebi po usklajenem nadzoru uvoza med državami članicami, da se prepreči vstop proizvodov, ki izhajajo iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, na trg Evropske unije,

³ UL L 410 I, 7.12.2020, str. 1.

- ob upoštevanju predloga stališča Evropskega parlamenta o prepovedi proizvodov, proizvedenih s prisilnim delom, na trgu Unije (COM(2022)0453),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. oktobra 2023 o posledicah kitajskih ribolovnih dejavnosti za ribištvo EU in pot naprej⁴.
 - ob upoštevanju ciljev OZN glede trajnostnega razvoja, zlasti 14. cilja trajnostnega razvoja OZN „Življenje v vodi: ohranjanje in trajnostna uporaba oceanov, morij in morskih virov za trajnostni razvoj“.
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A9-0433/2023),
- A. ker je EU zaradi svoje ribiške flote, ki šteje približno 73 000 plovil, in ker je največja uvoznica ribiških proizvodov na svetu, saj obsega 34 % celotne vrednosti svetovne trgovine, 70 % ribiških proizvodov, ki se uživajo v EU, pa je uvoženih, zato ima osrednjo vlogo v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu po vsem svetu;
- B. ker ribiški sektor v EU neposredno zaposluje 124 000 ribičev in vsako leto ustvari 6,3 milijarde EUR prihodkov;
- C. ker je težko oceniti obseg nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova in njegovo gospodarsko vrednost; ker je bilo v študijah ugotovljeno, da je globalna količina neprijavljenega ulova leta 2016 znašala približno 28 milijonov ton, v ocenjeni vrednosti 41 milijard USD; ker je bil na začetku let 2000 obseg nezakonitega ulova ocenjen med 10 in 26 milijoni ton rib v vrednosti med 10 in 23 milijard USD; ker se ocenjuje, da v EU uvoženi proizvodi iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova letno znašajo približno 500 000 ton v vrednosti 1,1 milijarde EUR⁵;
- D. ker prakse nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova pomembno vplivajo na prehransko varnost in zaposlitvene možnosti obalnih skupnosti ter močno ogrožajo morske ekosisteme in staleže rib, kar pomeni resno grožnjo za preživetje ribičev in obalnih skupnosti v Evropski uniji in tretjih državah ter ustvarja nelegalno konkurenco na trgu ribiških proizvodov;
- E. ker se je EU zavezala doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 14.4, tj. odpravi nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova do leta 2020, in da bo odpravila, kolikor je mogoče, uvoz proizvodov, ki izhajajo iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova in se še vedno vnašajo na trg EU;

⁴ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0366.

⁵ Informativni dokument – „Illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing“ (Nezakonit, neprijavljen in nereguliran ribolov), Evropski parlament, generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, 14. oktober 2022, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI\(2017\)614598_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI(2017)614598_EN.pdf); Temple, Andrew J. et al., „Illegal, unregulated and unreported fishing impacts: A systematic review of evidence and proposed future agenda“, *Marine Policy*, Volume 139, 2022, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X2200080X>; Evropsko računsko sodišče, Posebno poročilo 20/2022.

- F. ker je ladjevje EU na oddaljenih območjih v konkurenci z nekaterimi tujimi flotami, ki so obtožene nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, vključno s prisilnim delom, izkoriščanjem delovne sile in trgovino z ljudmi, kar ogroža preživetje in človekove pravice ribičev po svetu ter trajnost ribjih staležev; obtožene so tudi prodaje nizkocenovnih ribiških proizvodov na trg EU, zaradi česar kakovostni proizvodi EU niso konkurenčni; ker ukrepi EU proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu prispevajo k zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za gospodarske subjekte iz EU in zunaj nje;
- G. ker ima EU trden okvir ribiške zakonodaje, vključno z ukrepi za izboljšanje zmogljivosti za spremljanje, inšpekcijo, kontrolo in nadzor, ki se uporabljajo v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
- H. ker je v skladu s posebnim poročilom Evropskega računskega sodišča o ukrepih EU za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu uredba o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu izboljšala sledljivost in okrepila nadzor uvoza, se izkazala za koristno in sprožila pozitivno reformo v večini zadevnih držav, vendar ugotavlja, da so nadzorni sistemi oslabljeni zaradi neenakih pregledov in sankcij držav članic;
- I. ker se bodo z digitalizacijo potrdil o ulovu, ki izhaja iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, prek informacijskega sistema CATCH zmanjšale možnosti za goljufiv uvoz; ker je sistem potrdil EU o ulovu tudi najobsežnejši, v primerjavi s shemama ZDA in Japonske, ki sta druga in tretja največja uvoznica na svetu;
- J. ker člen 12 uredbe o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu prepoveduje uvoz ribiških proizvodov, pridobljenih z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, tretje države pa se lahko opredelijo kot nesodelujoče države v skladu z določbami členov 31–36 te uredbe; ker ima EU politiko ničelne tolerance do nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, ki velja za vse vidike ribolova, ne glede na to, ali se izvaja znotraj ali zunaj EU;
- K. ker ima trenutno pet tretjih držav rdeči karton, osem pa rumeni karton; ker pa proti eni od glavnih proizvajalk morske hrane, tj. Ljudski republiki Kitajski, nikoli ni bil uveden postopek na podlagi uredbe o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu, čeprav obstajajo številni dokazi o njeni obsežni in čedalje večji vpletenosti v tak ribolov in ker njene neregulirane in nepregledne ribolovne dejavnosti močno ogrožajo preživetje svetovnih ribolovnih virov in dobavnih verig;
- L. ker je Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo zagotovil podporo za dejavnosti spremljanja, nadzora in izvrševanja s skupnim proračunom v višini 580 milijonov EUR;
- M. ker Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo zagotavlja pomembno podporo za dejavnosti spremljanja, nadzora in izvrševanja, s posebnim ciljem „spodbujanje učinkovitega nadzora in izvrševanja v ribištvu, vključno z bojem proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu“ v okviru prednostne naloge 1 – Spodbujanje trajnostnega ribištva ter obnove in ohranjanja vodnih bioloških virov;

- N. ker proizvodi, pridobljeni z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, ogrožajo prehransko varnost državljanov Evropske unije, saj zmanjšujejo dostop do varne, cenovno dostopne, visokokakovostne in sledljive hrane za vse;
- O. ker priznava, da nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov nesorazmerno prizadene ranljive in marginalizirane skupnosti v EU in tretjih državah;
- P. ker se je EU marca 2023 pridružila zavezništvu za ukrepanje na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova;
1. ponovno poudarja, da morajo EU in njene države članice še naprej uporabljati pristop ničelne tolerance do nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, in sicer enako za vse države, ne glede na njihovo velikost, ter spodbujati ekonomsko, okoljsko in socialno trajnostno ribištvo, da bi se tako borile proti prelovu, uničevanju morskih ekosistemov in nepošteni konkurenci za ribiški sektor EU, obenem pa zagotovile prehransko varnost in zaščitile javno zdravje;
 2. ugotavlja, da ima ribiški sektor ključno vlogo pri zagotavljanju svetovne prehranske varnosti in sredstev za preživljanje ljudem, ki živijo na obalnih območjih; poudarja, da Unija pripisuje velik pomen trajnostnemu razvoju svetovnega ribištva ter izkoreninjenju prisilnega dela, trgovine z ljudmi in drugih oblik zlorab, tudi v ribiškem sektorju; priznava zavezanost in spoštovanje pravil, ki ju izkazujejo mnogi ribiči EU, ko gre za zagotavljanje trajnostnega upravljanja ribolovnih virov;
 3. se zaveda, da je za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu potreben celosten pristop, ki bo obravnaval vzroke takšnega ribolova, kot so revščina, pomanjkanje gospodarskih alternativ in slabo upravljanje v nekaterih regijah; spodbuja Komisijo, naj sodeluje pri programih za krepitev zmogljivosti in mednarodno sodelovanje, da bi prispevala k rešitvi teh temeljnih vprašanj in spodbujala trajnostne ribolovne prakse;
 4. poziva Komisijo, naj sodeluje zlasti s tretjimi državami, ki so pomembne izvoznice ribiških proizvodov v EU, da bi se izvajali ukrepi za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, vključno z delovnimi in okoljskimi predpisi; spodbuja Komisijo, naj razmisli o sankcijah ali drugih trgovinskih ukrepih, če tretje države ne bodo spoštovale mednarodnih predpisov;
 5. ravno tako jo poziva, naj poskrbi za tehnično pomoč in spodbuja krepitev zmogljivosti ter pri tem uporabi vse možne kanale v okviru skupne ribiške politike v skladu s cilji EU za mednarodno upravljanje oceanov, da bi spodbudili in podprli obalne države, s katerimi Unija ohranja dialog, naj okrepijo boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter izboljšajo zahteve za trajnostnost in preglednost pri pogojih za dostop do svojih izključnih ekonomskih con;
 6. pozdravlja pobudo Komisije, da 10. maja 2023 objavi spletno mesto s podatki o dovoljenjih za ribolov, izdanih za plovila EU, ki lovijo zunaj voda EU, in plovila tretjih držav, ki lovijo v vodah EU; poziva ribiške organe tretjih držav in regionalne organizacije za upravljanje ribištva, naj sprejmejo podobne ukrepe;

7. pozdravlja, da nova uredba o nadzoru ribištva za ribiške proizvode, uvožene v EU in ulovljene na morju zahteva navedbo identifikacijske številke IMO ribiškega plovila ali druge edinstvene identifikacijske oznake plovila, če se identifikacijska številka IMO ne uporablja;
8. pozdravlja zavezo zavezništva za ukrepanje na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova za spodbujanje ambicij in ukrepov v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, dogovorjeno 28. junija 2022; pozdravlja, da se je Evropska unija pred kratkim pridružila zavezništvu za ukrepanje na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova; poziva članice tega zavezništva, naj uskladijo svoje nacionalne sisteme za boj proti temu ribolovu, zlasti pa naj raziščejo možnost za skupno izdajanje rumenih in rdečih kartonov in druge podobne instrumente;
9. poudarja, da je treba opraviti temeljite znanstvene raziskave in zbrati podatke, da bi bolje razumeli posebne učinke nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova na prehransko varnost, lokalna gospodarstva in okolje; poziva Komisijo, naj dodeli sredstva in vire za take raziskave ter redno posodobi svoje ocene, da bi zagotovila informacije za sprejemanje političnih odločitev na podlagi dokazov;
10. poudarja, da je treba predpise EU o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu izvajati z usklajenim pristopom, ki bo zagotavljal enako raven izvajanja v vseh državah članicah, kar bi povečalo učinkovitost in preprečilo morebitne vrzeli;
11. poziva, da Komisija zagotovi, da smernice EU o izvajanju predpisov EU o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu določajo, kako izboljšati izvajanje uredbe EU o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu v državah članicah, ki ne izpolnjujejo zahtev iz uredbe, ter kako najbolje preveriti informacije iz dvoletnih poročil;
12. poudarja, da je treba uvesti večji nadzor uvoza, da bi zaščitili javno zdravje in konkurenčnost ribiške industrije EU z izvajanjem strogih in pravočasnih ukrepov in sankcij;
13. poudarja, da morajo države članice nameniti zadostne zmogljivosti in vire, da se zagotovi učinkovito izvajanje nadzora uvoza;
14. spodbuja nacionalne organe, naj zagotovijo, da se uredba o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu ustrezno izvaja, tako da se drugim državam članicam pokaže primer dobre prakse, prispeva k izvajanju ustreznega sistema sledljivosti in zagotovijo odgovorne ribolovne prakse, kar bo izboljšalo varnost na morju in delovne pogoje na ribiških plovilih, ter izboljšajo natančno poročanje o ulovu;
15. poudarja, da mora Komisija nacionalnim organom, pristojnim za nadzor uvoza ribiških proizvodov, nuditi ustrezno podporo, in opozarja, da lahko ta podpora, kadar je to mogoče, vključuje pripravo seznama ukrepov za upravljanje in ohranjanje, ki se uporabljajo v državah nečlanicah EU, ter izmenjavo podrobnih informacij o pomanjkljivostih, ugotovljenih pri izvajanju uredbe EU o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu v zvezi z državami nečlanicami EU;

16. poudarja, da mora Komisija skupaj z Evropsko agencijo za nadzor ribištva in v tesnem sodelovanju z državami članicami nacionalnim organom zagotavljati nadaljnjo podporo glede tega, kako najbolje izvajati uredbo o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu, in sicer v obliki smernic, izmenjave dobre prakse, usposabljanja in podobnega, zaradi česar bo lahko nacionalno ribištvo spet konkurenčno;
17. poziva države članice, naj prek Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo zagotovijo potrebno ciljno usmerjeno podporo malim in obrtnim ribičem, ki se pogosto soočajo s posebnimi izzivi pri spoštovanju predpisov o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu; poudarja, da imajo ti ribiči ključno vlogo za lokalno prehransko varnost in bi morali biti deležni pomoči, ki jo potrebujejo;
18. poziva Komisijo, naj preuči možnosti za podporo prizadetim skupnostim v državah članicah; priznava, da lahko prehod na trajnostne ribolovne prakse povzroči gospodarske motnje in izgubo delovnih mest, zato poziva, naj se sprejmejo ukrepi za zaščito možnosti preživljanja tistih, ki so odvisni od ribiške industrije, kot sta poklicno usposabljanje in finančna podpora pri tem prehodu;
19. poudarja, da si mora Komisija prizadevati za dosledno uporabo in izvajanje postopkov za nadzor uvoza po vsej EU, vključno s pregledi potrdil o ulovu, pristopom, ki temelji na tveganju, preverjanji in začetkom postopkov za ugotavljanje kršitev;
20. v skladu z nedavnim dogovorom o reviziji uredbe o nadzoru ribištva spodbuja uvedbo ukrepov za elektronsko spremljanje na daljavo v vodah zunaj EU za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
21. pričakuje, da bo Komisija podprla inovacije in raziskave za razvoj instrumentov za spremljanje, sledenje in geolokacijo plovil na odprtem morju, tako da bo podprla izvajanje mednarodnih pobud za usklajevanje podatkovnih sistemov ter zagotavljanje popolnih in natančnih podatkov ter preglednih informacij o lokaciji, izvoru in dejavnosti ribiških plovil;
22. želi Komisijo opozoriti, da je treba med državami članicami uskladiti nadzor uvoza, da bi preprečili vstop proizvodov, ki izhajajo iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, na trg EU, in jo odločno poziva, naj sprejme nadaljnje ukrepe v zvezi s tem; poudarja, da mora Evropska unija izboljšati nadzor in izvrševanje, da bi se borili proti prisilnemu delu v ribiškem sektorju in predelovalni industriji uvoženih proizvodov;
23. priznava, da so Capetownski sporazum Mednarodne pomorske organizacije iz leta 2012, sporazum FAO o ukrepih države pristanišča iz leta 2009, protokol Mednarodne organizacije dela h konvenciji o prisilnem delu iz leta 1930 (št. 29) in Konvencija Mednarodne organizacije dela o delu na področju ribolova (št. 188) pomembni instrumenti za zagotavljanje dostojnih delovnih pogojev in pomoč pri preprečevanju nesprejemljivih oblik dela za vse ribiče, zlasti prisilnega dela, trgovine z ljudmi in drugih zlorab, ter za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu; poziva države članice, naj podpišejo in ratificirajo te konvencije ali pristopijo k njim;

24. poziva Komisijo, naj poveča ozaveščenost o varstvu človekovih pravic v ribiškem sektorju; poudarja, da je v ribiškem sektorju tveganje prisilnega dela, ki ga nalagajo državni organi, na določenih geografskih območjih večje; poziva, naj se proizvodom, ki so pridobljeni s prisilnim delom, prepove vstop na trg EU;
25. poziva, naj Komisija sprejme ukrepe za prenehanje uporabe zastav ugodnosti; želi, da je dostop do informacij o dejanskem lastništvu ribiških plovil preprost ne glede na to, pod katero zastavo plujejo; poziva Komisijo, naj izboljša svoj sistem za identifikacijo plovil, ki se ukvarjajo z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, kot je določeno v Izvedbeni uredbi (EU) 2022/1184, da bo mogoče določiti državo izvora plovila, tudi če država zastave ni jasna, in bodo vključena tudi plovila, na katerih so bile ugotovljene kršitve človekovih pravic;
26. pozdravlja dejstvo, da revidirana uredba o nadzoru ribištva gospodarskim subjektom Unije, vključno z dejanskimi lastniki, prepoveduje lastništvo, uporabo ali upravljanje plovil, registriranih pod zastavo držav, ki so dobile rdeči karton zaradi nesodelovanja v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
27. poziva države članice, naj vzpostavijo in vzdržujejo izčrpne podatkovne zbirke, v katerih bodo zbrane in zabeležene informacije o dejanskih lastnikih registriranih plovil;
28. spodbuja države članice, naj sodelujejo z ustreznimi organi, da bi se zagotovila točnost podatkov, zbranih o dejanskem lastništvu plovil, tako pa bi se olajšalo oblikovanje politik in izvrševanje revidirane uredbe o nadzoru ribištva;
29. spodbuja Komisijo, naj poskuša čim hitreje zagotoviti, da bo informacijski sistem CATCH popolnoma operativen in da bodo nacionalni organi držav članic v dveh letih od datuma začetka uporabe člena 4 revidirane uredbe o nadzoru ribištva v celoti seznanjeni z njegovo uporabo;
30. poziva Komisijo, naj zagotovi dovolj človeških virov za hitrejšo in učinkovitejšo vzpostavitev omenjenega informacijskega sistema v državah članicah;
31. toplo pozdravlja, da je vzpostavitev novega informacijskega sistema CATCH določena v revidirani uredbi o nadzoru ribištva;
32. spodbuja, naj se v prihodnje različice informacijskega sistema CATCH hitro vključijo celovitejša merila tveganja in navzkrižno preverjanje podatkov, kot je priporočil Svetovalni svet za ribolov v oddaljenih vodah; meni, da mora Komisija, če želi zagotoviti najvišje možne standarde, poskrbeti, da bo ocena tveganja, ki se uporablja v sistemu CATCH, vsaj tako temeljita kot v državah članicah, ki že imajo elektronski sistem za preverjanje potrdil o ulovu; meni, da mora Komisija v vmesnem obdobju zagotoviti interoperabilnost med sistemom CATCH in nacionalnimi informacijskimi sistemi, ne da bi pri tem povečala breme za gospodarske subjekte;
33. poziva Komisijo, naj v Generalnem direktoratu za pomorske zadeve in ribištvo poveča število zaposlenih, ki delajo na področju upravljanja oceanov ter nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova;

34. spodbuja države članice, naj zagotovijo, da bodo uvedeni potrebni postopki za pripravo na pravno sprejetje informacijskega sistema CATCH, ter poskrbijo, da bo sistem čim prej pripravljen za uporabo;
35. poziva države članice, naj okrepijo svoje nadzorne sisteme za preprečevanje uvoza nezakonitih ribiških proizvodov in sprejmejo potrebne ukrepe; pozdravlja popolno sledljivost svežih, zamrznjenih in predelanih ribiških proizvodov, kot je bilo dogovorjeno v novi uredbi o nadzoru ribištva, kar bi lahko prispevalo k večji varnosti hrane v EU in spodbudilo tretje države, naj povečajo sledljivost, da bi lahko njihovi ribiški proizvodi vstopili na trg Unije;
36. poudarja, kako pomembne je boljša sledljivost za vse živilske proizvode iz ribištva in akvakulture, da bi lahko potrošniki pri nakupu teh proizvodov sprejemali informirane odločitve; meni, da bi bilo treba razmisliti o bolj natančnem in preglednem označevanju, kjer bi bila jasno prikazana pot proizvodov od proizvodnje do krožnika, in sicer tako za proizvode iz EU kot druge; spodbuja države članice, naj začnejo ustrezne reklamne kampanje za morske proizvode, da bi postali potrošniki bolj ozaveščeni o tem, kaj kupujejo, in bi bolje poznali ukrepe za sledljivost;
37. poziva države članice, naj hitro začnejo izvajati novo uredbo o nadzoru ribištva, da bi izpolnile svojo pravno obveznost glede učinkovitih, sorazmernih in odvratilnih sankcij proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, s čimer bi omejile spodbude za izvajanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova ter odvrčale od prihodnjih kršitev;
38. poudarja, da sta večstransko sodelovanje in usklajena globalna politika na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, trgovine in upravljanja oceanov ključna za učinkovit boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj s sporazumi o partnerstvu o trajnostnem ribištvu ter svojo politiko glede nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova še naprej spodbuja svoje partnerje v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva in STO ter okrepi sodelovanje z Združenimi državami Amerike, Združenim kraljestvom, Japonsko in drugimi ključnimi akterji na področju ribiške in oceanske politike z diplomatskimi in trgovinskimi instrumenti, prav tako pa spodbuja druge države, ki niso članice EU, naj sprejmejo strogo zakonodajo in ukrepe za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
39. priznava, da sta za učinkovito izvrševanje predpisov o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu potrebna sodelovanje med državami članicami in usklajen pristop na ravni EU; spodbuja Komisijo in Evropsko agencijo za nadzor ribištva, da okrepi prizadevanja za usklajevanje boja proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, izmenjujeta primere dobre prakse in usklajujeta dejavnosti izvrševanja med državami članicami;
40. priznava, kako pomembno je v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu skrbeti za sodelovanje s civilno družbo in deležniki iz skupnosti; poudarja, kako pomembno za čim boljše izvajanje uredbe o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu je vključevanje deležnikov; poziva Komisijo,

naj sodeluje s temi deležniki, da bi spodbujala trajnostne ribolovne prakse in zagotovila, da se v postopku odločanja sliši glas skupnosti, ki jih to zadeva;

41. poziva, naj se vzpostavi celovit program za zaščito žvižgačev v EU, da bi posameznike, ki vedo za nezakonite, neprijavljene in neregulirane ribolovne dejavnosti, spodbudili, da spregovorijo in zagotovijo ključne informacije; poudarja, da bi moral tak program zagotavljati pravna jamstva, anonimnost in spodbude za žvižgače, da prijavijo kršitve brez strahu pred povračilnimi ukrepi;
42. poziva države članice, naj spodbujajo pravične trgovinske prakse v ribiškem sektorju, da bi bili konkurenčni pogoji za ribiške proizvode EU in ribiške proizvode iz tretjih držav resnično enaki; meni, da bi morale države članice razmisliti o izvajanju trgovinskih ukrepov, kjer se pri uvoženih proizvodih upoštevajo okoljski in delovni standardi;
43. poziva Komisijo in države članice, naj državam, ki so povezane s praksami nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova ter hudimi kršitvami delovnega prava, vključno z uporabo prisilnega dela, ne odobrijo preferencialnega dostopa do trga; meni, da bi si morala EU prizadevati za vzpostavitev resnično enakih konkurenčnih pogojev za morsko hrano, proizvedeno v EU, in morsko hrano, proizvedeno v tretjih državah; konkretno meni, da bi bilo treba instrument avtonomnih tarifnih kvot, ki je nujno potreben za zagotovitev konkurenčnosti predelovalne industrije Unije in da se ne ogrozi proizvodnja ribiških proizvodov v Uniji, tako da zagotavlja ustrezno dobavo ribiških proizvodov industriji, uporabljati izključno v primerih, kadar je oskrba trgov EU z morsko hrano nezadostna, in ne za uvoz proizvodov, ki so pridobljeni z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom, ali za izvajanje pritiska na cene blaga, proizvedenega v EU;
44. poziva Komisijo, naj zagotovi dosledno in strogo upoštevanje rdečih in rumenih kartonov ne glede na velikost države ali njen gospodarski in trgovinski vpliv. V zvezi s tem poziva Komisijo, naj oceni vse kitajske pobude za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, kot zahteva resolucija Evropskega parlamenta o posledicah kitajskih ribolovnih dejavnosti na ribištvo EU in nadaljnjih korakih (A9–0282 2023), in ob upoštevanju teh ocen sprejme ustrezne ukrepe v skladu z uredbo o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu;
45. poudarja, da so razpoložljive podatkovne zbirke o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu nepregledne, tj. imena, izvor ali lastništvo plovil niso znani, zaradi česar so prihodki, zlasti v revnih državah, manjši; poudarja, da bi morali mednarodni organi, ki so vključeni v boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, svoje dejavnosti nadzora nad nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom usklajevati s skupnimi elektronskimi zbirkami podatkov, jasnimi strategijami in strukturiranimi načrti, s katerimi bi dosegli, da je nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova na mednarodni ravni čim manj;
46. spodbuja države članice, naj izboljšajo rutinsko in pravočasno izmenjavo informacij, tudi o zavrženih pošiljkah, s čimer bi organom omogočili boljšo uporabo in izvrševanje prava; poudarja, da lahko pri tem pomaga sporazum FAO o ukrepih države pristanišča;

47. ugotavlja, da so se regionalne organizacije za upravljanje ribištva izkazale kot koristne v boju proti nezakonitemu ribolovu; poziva Komisijo, naj aktivno spodbuja ustanovitev več ustreznih regionalnih organizacij za upravljanje ribištva; spodbuja države članice, naj podpirajo pobude FAO in ustreznih regionalnih organizacij za upravljanje ribištva za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter izmenjujejo informacije o ribiških plovilih, za katera se sumi, da opravljajo takšne dejavnosti;
48. poudarja, da so se večstranski sistemi dokumentacije o ulovu, ki so jih oblikovale in sprejele pogodbenice regionalnih organizacij za upravljanje ribištva in sodelujoče nepogodbenice ter ki zahtevajo, da se ključne informacije o pošiljki evidentirajo in prenesejo vzdolž celotne dobavne verige, izkazali za učinkovito orodje za izboljšanje sledljivosti ter prispevajo k boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
49. želi spomniti na cilje, da se do leta 2030 zaščiti vsaj 30 % oceanov; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo pred letom 2030 sprejeti učinkoviti ukrepi in da se bo uredba o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu v celoti izvajala;
50. naroči predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Evropska unija (EU) se je znašla v edinstvenem položaju, saj je ena najpomembnejših svetovnih akterk v ribištvu, tako zaradi obsežnega ribolova v vseh oceanih kot tudi zaradi svojega položaja glavne uvoznice ribiških proizvodov. Pod njeno zastavo pluje okoli 73 000 ladij, ima pa tudi impresivno stopnjo uvoza, saj je skoraj 70 % morskih proizvodov, ki se uživajo v EU, uvoženih. Zato njenega vpliva na svetovne ribolovne prakse ne gre podcenjevati. Ta prevladujoči položaj pomeni, da ima EU tudi veliko odgovornost pri opredeljevanju in spodbujanju trajnostnih praks v tem sektorju.

EU je imela kot pogodbenica Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS) in podpisnica številnih drugih pomembnih mednarodnih sporazumov vedno dolžnost, da štiti morske vire. S temi določbami se poudarja odgovornost vseh držav, da zagotovijo trajnostno upravljanje morij in sodelujejo pri doseganju tega skupnega cilja.

Nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov resno ogroža morske ekosisteme, socialno-ekonomsko blaginjo skupnosti, ki so odvisne od ribolova, svetovni ugled ribiškega sektorja in mednarodna prizadevanja za boljše upravljanje oceanov.

Kako obsežne so lahko gospodarske posledice, je očitno, če upoštevamo veliko število delovnih mest, ki jih sektor ustvarja v obalnih skupnostih (več kot 124 000 neposrednih delovnih mest), in izjemne prihodke, ki jih prinaša v blagajno EU (6,3 milijarde EUR na leto). Dajanje proizvodov, ki izhajajo iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, na trg ta gospodarski prispevek ogroža. Zaradi nezakonitih dejavnosti države niso prikrajšane le za dohodke, temveč morajo tudi povečati izdatke za ukrepe spremljanja, inšpekcije in nadzora za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu.

Evropska unija je zaradi svoje osrednje vloge na trgu morske hrane v edinstvenem položaju, da oblikuje in vodi mednarodne trajnostne ribolovne prakse. EU se trajnostnosti v ribiškem sektorju ni zavezala zgolj zaradi gospodarske ali okoljske skrbi, gre namreč za vprašanje prehranske varnosti. Ker se večina morske hrane uvaža, je zagotavljanje trajnostnega in zakonitega izvora teh uvozov ključno za zdravje in dobro počutje državljanov.

Čeprav ima EU trdne regulativne okvire, kot je dodelitev 580 milijonov EUR iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo za podporo dejavnostim spremljanja in nadzora, izzivi ostajajo. Evropsko računsko sodišče je v svojem poročilu za leto 2022 opozorilo na nedosleden nadzor in sankcije držav članic, kar razkriva razpoke v sistemu, ki jih je treba nujno odpraviti.

Nadaljnji koraki EU so večstranski. Digitalizacija potrdil o ulovu iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova prek informacijskega sistema CATCH je na primer obetaven korak v pravo smer. Namen tega sistema je zmanjšati goljufivi uvoz in zagotoviti strožjo skladnost s predpisi EU.

Poleg tega je nujno treba spodbujati tesnejše sodelovanje s tretjimi državami, saj so mnoge od njih pomembne proizvajalke morske hrane. Ta partnerstva bodo zagotovila, da bodo uvoženi proizvodi izpolnjevali stroge standarde EU in da bo stališče EU proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu odmevalo po vsem svetu.

Predvsem sistem kartonov EU se je izkazal za koristnega, saj imajo trenutno štiri tretje države rdeči karton, osem pa rumeni karton. Kljub temu pa se za eno od glavnih proizvajalk morske hrane, tj. Ljudsko republiko Kitajsko, nikoli niso uporabljali predpisi o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu, čeprav obstajajo številni dokazi o njeni znatni in čedalje večji vpletenosti v tak ribolov.

Ker izvajalci nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova nenehno iščejo vrzeli v obstoječih okvirih, je bistveno, da EU ohrani dinamičen in proaktiven pristop k varovanju svoje zavezanosti trajnostnemu ribolovu in svetovni prehranski varnosti.

EU ima odgovornost, da v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu prevzame vodilno vlogo. S tem ne bo le poskrbela za prihodnost svojih pomorskih ekosistemov in virov preživljanja, ki jih ti zagotavljajo, temveč bo tudi utrdila svoj položaj svetovne zagovornice trajnostnih in odgovornih ribolovnih praks. Za to je bistveno, da EU in države članice še naprej izvajajo in zlasti spodbujajo številne ukrepe na svetovni ravni:

- spodbujajo ničelno toleranco do nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, zagotavljajo enako obravnavo za vse države, ne glede na njihovo velikost, se zavzemajo za trajnostni ribolov, preprečujejo prelov in zagotavljajo prehransko varnost;
- izvajajo usklajen nadzor uvoza v državah članicah, da bi preprečile vstop proizvodov iz nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova na trg EU;
- pozivajo Komisijo, naj zagotovi, da bo informacijski sistem CATCH popolnoma operativen in da bodo nacionalni organi držav članic v dveh letih od datuma začetka izvajanja revidirane uredbe o nadzoru ribištva natančno seznanjeni z njegovo uporabo;
- zagotovijo dovolj človeških virov za spodbujanje hitrejšega in učinkovitejšega izvajanja informacijskega sistema CATCH v državah članicah;
- povečajo število zaposlenih v GD MARE, ki delajo na področju upravljanja oceanov ter nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova;
- okrepijo nadzorne sisteme in potrebne ukrepe, ki so jih države članice sprejele za preprečevanje uvoza proizvodov, ki izhajajo iz nezakonitega ribolova;
- spodbujajo države članice, naj za nezakoniti ribolov uporabljajo odvračilne sankcije;
- opozorijo Komisijo in države članice, naj državam, ki so povezane z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom ter hudimi kršitvami delovnega prava, ne odobrijo preferencialnega dostopa do trga;
- spodbujajo države članice, naj izboljšajo rutinsko in pravočasno izmenjavo informacij, tudi o zavrnjenih pošiljkah, s čimer bi organom omogočili učinkovitejše izvrševanje zakonodaje; poudarjajo, da lahko pri tem pomaga sporazum o ukrepih države pristanišča;
- poudarjajo, da so sistemi potrdil o ulovu, ki so jih oblikovale in sprejele regionalne organizacije za upravljanje ribištva in ki zahtevajo, da se ključne informacije o pošiljki

evidentirajo in prenesejo vzdolž celotne dobavne verige, preizkušeno orodje za izboljšanje sledljivosti ter prispevajo k boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu.

**PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,
OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE**

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika poročevalec izjavlja, da je pri pripravi poročila do njegovega sprejetja v odboru prejel prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
Europêche
Oceana
Market Advisory Council

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti poročevalca.

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	7.12.2023
Izid končnega glasovanja	+: 24 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, Bert-Jan Ruissen
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Nicolás González Casares, Petros Kokalis (Petros Kokkalis), Colm Markey, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Margrete Auken, Malte Gallée

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

24	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Colm Markey, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Jan Huitema, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Nicolás González Casares, Predrag Fred Matić
The Left	Petros Kokalis (Petros Kokkalis)
Verts/ALE	Margrete Auken, Malte Gallée, Francisco Guerreiro, Ana Miranda

0	-

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani